

Affaldsplan

VORES VERDEN
VORES ANSVAR

Affaldsplanen er udarbejdet af 'Affaldsgruppen', som er en tværregional gruppe med deltagere fra alle relevante enheder.

UDGIVER

Region Midtjylland
24. august 2022
Revideret juni 2026 (version 2)

FOTOS

Niels Åge Skovbo
Anne Riis

Læs mere om bæredygtighed i
Region Midtjylland på
voresbaeredygtighed.rm.dk

Om affaldsplanen

FRA STRATEGI TIL HANDLING

I januar 2021 vedtog regionsrådet i Region Midtjylland Strategi for Bæredygtighed 2030. Strategien er sidenhen blevet revideret, så målsætningerne på affaldsområdet er, at 60% af Region Midtjyllands affald skal genanvendes og vi skal reducere med 60% CO₂ inden udgangen af 2030. Lovgivningen på området angiver, at alt affald, der kan genanvendes, skal genanvendes. Derfor skal vi sortere affaldet i de forskellige typer, vi har. Derudover giver loven os kun enkelte muligheder for at samle forskellige affaldstyper i én affaldsspand, da Region Midtjylland klassificeres som erhverv. De muligheder har vi udnyttet, der hvor både praksis og genanvendelsesgraden tilgodeses.

SAMARBEJDE ER NØDVENDIGT

I 2020 etableredes Affaldsgruppen med repræsentanter fra alle enheder, både Bæredygtighedskonsulenter og service- og logistikmedarbejdere. Center for Bæredygtige Hospitaler (CfBH) har været tovholder for gruppen, og planen er blevet til i et bredt samarbejde med bidrag og sparing fra arbejdsmiljøorganisationen, MidtTransport, midtVask, Indkøb og Medicoteknik, Regional Udvikling, hygiejneorganisationen og eksterne parter.

Planen udstikker retningslinjer for, hvordan vi skal sortere vores affald fremadrettet for at opnå mest mulig genanvendelse i den højeste kvalitet - indenfor de rammer og muligheder vi har. Men for at den kan blive omsat til virkelighed, er det vigtigt, at vi alle bidrager. Det gør du og dine kollegaer ved at sortere jeres affald og ved at spørge, hvis I er i tvivl.

VI LOVER IKKE, AT ALT AFFALD BLIVER GENANVENDT – MEN VI LOVER AT GØRE, HVAD VI KAN!

Genanvendelse er svært. Især nogle produkttyper er svære at genanvende, f.eks. plastprodukter, der ikke er designet med genanvendelse for øje. Derfor kan vi ikke love, at al plast, vi sorterer fra til genanvendelse, også bliver genanvendt.

Men vi lover at gøre alt, hvad vi kan!

Det gør vi blandt andet ved at indgå i samarbejdsprojekter med vidensinstitutioner og relevante aktører i branchen, så vi sammen kan udvikle nye muligheder for genanvendelse.

Når vi finder produkttyper i sorteringen, der ikke kan genanvendes, bruger vi det til at synliggøre problematikken. Sammen med vores indkøbsafdelinger forsøger vi at præge markedet og presse på, for at producenterne fremadrettet designer produkterne, så de kan genanvendes. På den måde er vi med til at vende en udvikling i samfundet generelt, men processen er langvarig.

God læselyst og tak fordi du sorterer!

Indholdsfortegnelse

Hvordan er affaldsplanen opbygget?	5
Vores affald—vores ansvar!	6

Klinisk	7
Hvor rent skal affaldet være?	8
Affald fra en isolationsstue	9
Papir	10
Pap	11
Metal	12
Glas	13
Faremærket hård plast	14
Mix	15
Stor blød plast	16
Elektronik	17
Tekstiler	18
Farligt affald	19
Batterier	20
Medicin	21
Klinisk risikoaffald	22
Vævsaffald	23
Restaffald	24

Køkken	25
Hvor rent skal affaldet være?	26
Papir	27
Pap	28
Glas	29
Faremærket hård plast	30
Mix	31
Madaffald	32
Restaffald	33

Affald fra øvrige områder	34
Hvor rent skal affaldet være?	35
Papir	36
Pap	37
Glas	38
Mix	39
Madaffald	40
Restaffald	41

Teknisk	42
Hvor rent skal affaldet være?	43
Papir	44
Pap	45
Glas	46
Metal	47
Faremærket hård plast	48
Mix	49
Stor blød plast	50
Elektronik	51
Træ	52
Haveaffald	53
Farligt affald	54
Batterier	55
Restaffald	56
Deponi	57

Hvordan er affaldsplanen opbygget?

FIRE OMRÅDER

Affaldsplanen er delt ind i fire områder. Denne opdeling er lavet, fordi det affald vi producerer i de fire områder, er forskelligt. Derfor skal det indsamles og behandles på forskellige måder for at opnå bedst mulig genanvendelse.

KLINISK

Klinisk gælder alle kliniske områder, f.eks. skilleværelser, klinikker og ambulatorier. Affaldet produceres, når vi udfører vores arbejde, f.eks. affald fra en operation eller behandling.

TEKNISK

Teknisk er teknisk afdeling, varemottagelse, lager og medikoteknik. Affaldet produceres, når vi udfører vores arbejde, f.eks. renovering af et lokale.

KØKKEN

Køkken er områder, hvor der produceres mad. Affaldet produceres, når vi udfører vores arbejde.

ØVRIGE

Øvrige dækker kontorer, personalestuer, sengestuer, ankomsthaller, regionshuse og øvrigt husholdningslignende affald. Når vi har tømt makrelåsen fra vores madpakke, eller patienten

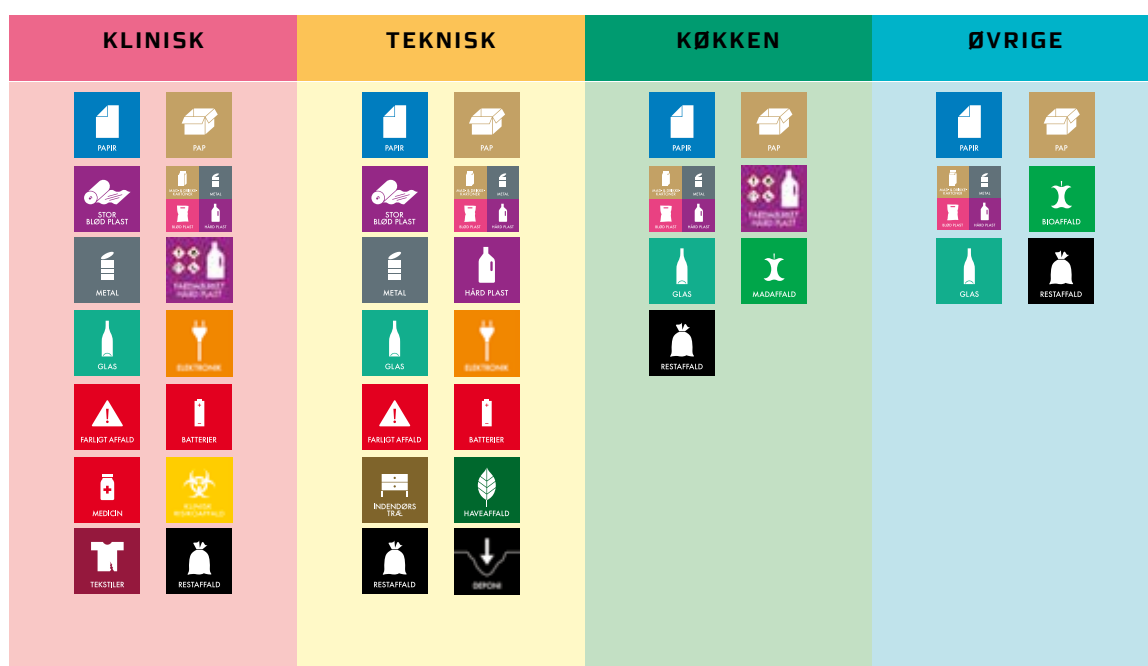
har læst sin avis, skaber vi de samme typer af affald, som vi kender derhjemme.

SOCIALOMRÅDET, APOTEK, MIDTVASK OG BYGGEAFFALD

Udover de fire hovedområder, vil der også være områder, der ikke falder ind under dem. Her skal der laves individuelt tilpasset affaldssortering. Det er f.eks. midtvask og Apoteket. Socialområdet er ikke omfattet af planen da affaldssorteringen på de enkelte bosteder er tilknyttet de kommunale affaldsordninger. Sortering af byggeaffald håndteres selvstændigt i forbindelse med byggeprojekter.

HVAD GÆLDER FOR MIG?

Planen er bygget op, så der er ét afsnit for hvert af de fire områder. Arbejder du som kliniker, kan du under afsnittet Klinisk læse, hvordan du affaldssorterer, når du er i klinikken. Derudover kan du se, hvordan du skal affaldssortere, når du holder frokostpause i personalestuen under afsnittet Øvrige.

Ovenfor er vist piktogrammer med de affaldstyper, der skal sorteres i.

Vores affald – vores ansvar!

AFFALDSBEHANDLING

Region Midtjylland genererer ca. 7.000 tons affald om året, hvoraf ca. 30 % genanvendes i dag. Affaldsproduktionen kan ikke forhindres, men vi kan mindske mængden af affald ved f.eks. at gå fra engangsprodukter til flergangsprodukter. Det affald, vi ikke kan undgå og som kan sendes til genanvendelse, skal vi sikre bliver sorteret korrekt, så værdifulde ressourcer ikke går tabt.

Region Midtjylland stiller krav

I de senere år har der været beretninger om dansk plast, der ligger og flyder på jorden i Asien. Det giver stof til eftertanke. For hvordan sikrer vi, at det affald, der kan genanvendes, også bliver genanvendt? Og under ordentlige forhold for både miljø og arbejdsmiljø?

Region Midtjylland har taget stilling. Vi ønsker et tæt samarbejde med aftagerne af vores gen-

anvendelige affald, så vi sikrer os, at affaldet oparbejdes til nye råstoffer på en forsvarlig måde. Det tætte samarbejde giver også mulighed for at stille spørgsmål og skabe udvikling.

Hvorfor kan vi ikke blande det hele?

Hvorfor kan vi ikke bare blande det hele og få robotter til at sortere affaldet? Det er et spørgsmål, vi ofte får. For hvor meget kan vi bede den travle medarbejder om at affaldssortere? Desværre findes der ikke veludviklede sorteringssystemer, der problemfrit kan sortere alt. Automatisk affaldssortering er noget, der bliver arbejdet meget på, men de løsninger, der findes i dag, er oftest målrettet husholdningsaffald og er begrænset til nogle få affaldstyper, f.eks. plast, metal og mad- og drikkekartoner. Region Midtjylland har valgt at blande de affaldstyper, hvor vi er sikre på, at de kan adskilles igen. Og vi har valgt, at det skal gøres på et anlæg med forstand på affaldssortering.

Affald fra klinikken

'Klinisk' gælder alle kliniske områder, f.eks skyllerum, klinikker og ambulatorier. Affaldet produceres, når vi udfører vores arbejde, f.eks affald fra en operation eller behandling.

Hvor rent skal affaldet være?

AFFALD FRA KLINIKKEN

BLØD PLAST

HÅRD PLAST

METAL

MAD- & DRIKKE-
KARTONER

Plast/metal/mad- og drikkekartoner

Hvor rent skal affaldet være?

Der må ikke være synligt blod.

Emballagerne skal være tømte. Emballagen er tom, når der ikke kommer noget ud, når man vender den på hovedet.

Hvorfor?

Både metal, hård og blød plast kan sorteres og oparbejdes til genanvendelse. Men vi skal sikre, at vi overholder de regler, der er gældende, når affaldet skal transporteres og hos de aftagere, der modtager affaldet.

Tip!

Der må gerne være etiketter på affaldet (uden patientfølsomme oplysninger).

Emballager i glas eller plast fra fast medicin til genanvendelse.
Emballager til genanvendelse, der har indeholdt modermælk.

Affald med synligt blod.
Affald, der har været i direkte berøring med cytostatika.
Emballage, der har indeholdt flydende medicin.

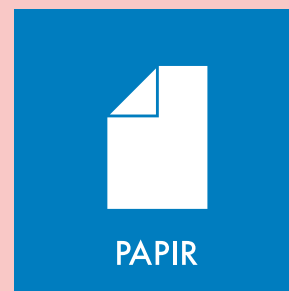

Affald fra en isolationsstue

Affald fra en isolationsstue skal også sorteres i de forskellige affaldstyper, der forekommer på stuen. Affaldet skal emballeres, inden det fjernes fra stuen. Ved højisolationsstuer skal affaldet sorteres til restaffald og emballeres, inden det fjernes fra stuen.

Papir

OM PAPIR

Papir består af cellulosefibre fra træ. Fibrene kan genanvendes og derfor giver det god mening at sortere papir. Når vi genanvender papir, sparer vi derfor både energi og råstoffer i form af vand og træ.

RENT
OG TØRT

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PAPIR?

Papir bliver genanvendt til nye papirprodukter. Det indsamlede papir sendes til fabrikker, hvor man først opløser fibrene i papiret ved hjælp af vand. Den grødagtige masse kan laves til nye produkter som f.eks. toilet-papir og sågar nyt papir. Fortroligt papir makuleres, inden det sendes til genanvendelse.

JA TAK

Papir med labels påklisteret
Kontorpapir med eller uden clips og hæfteklamme
Fortroligt papir
Kuverter med eller uden rude
Aviser, ugeblade og bøger med blødt omslag

NEJ TAK

Løse labels og labelark
Papirhåndklæder (restaffald)
Plastomslag (genbrug eller blød plast)
Ringbind (genbrug eller restaffald)
Bøger med hårdt omslag (hardbacks) (restaffald)

Pap

PAP

OM PAP

Pap består af cellulosefibre fra træ. Fibrene kan genanvendes og derfor giver det god mening at sortere pap. Når vi genanvender pap, sparer vi derfor både energi og råstoffer i form af vand og træ.

RENT
OG TØRT

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PAP?

Pap bliver genanvendt til nye papprodukter. Den indsamlede pap sendes til fabrikker, hvor man først opløser fibrene i pappet ved hjælp af vand. Den grødagtige masse kan laves til nye produkter som f.eks. køkkenrullerør eller papkasser.

JA TAK

Kartonemballage fra f.eks. medicin
Papemballage f.eks. sammenklappede papkasser
Kapsler i pap

NEJ TAK

Papkrus (restaffald)
Vådt eller beskidt pap (restaffald)
Papir

Metal

METAL

OM METAL

Jern og andre metaller hentes op fra undergrunden. Metallerne i naturen er ofte bundet sammen med andre stoffer, og de skal derfor udvindes af jorden, inden de kan bruges. Det koster både energi og kemikalier, og derfor skåner vi miljøet, samtidig med at vi sparer ressourcer, når metallerne kan bruges igen.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE METAL?

Metal kan genavendes igen og igen, uden at kvaliteten falder.

De indsamlede metaller kommer til en skrotvirksomhed, der kan dele emnerne i små dele. Herefter sorteres de i magnetiske og ikke-magnetiske dele. De sorterede metaller sendes videre til fabrikker, der smelter dem om, og de er nu klar til at blive brugt igen.

JA TAK

Kontorartikler i metal
Metalartikler som ikke er emballage
Tabte implantater

NEJ TAK

Metalemballage (mix)
Brugte metalproteser (klinisk risikoaffald)
Kanyler og nåle (klinisk risikoaffald)

Glas

GLAS

OM GLAS

Glas er et naturprodukt, der består af sand, soda og kalk. Glas anvendes til utrolig mange formål på grund af glassets holdbarhed, tæthed og varmebestandighed. Genanvendelse af glas kræver mindre energi, end fremstilling af nyt glas og er dermed til gavn for miljøet.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE GLAS?

Glas kan genanvendes. Det knuses, vaskes og etiketter mv. sorteres fra. Herefter smeltes glasset om og bruges til fremstilling af blandt andet nyt emballageglas.

TØMT

JA TAK

Medicینگlas fra fast medicin
Emballageglas

NEJ TAK

Medicینگlas med rester af flydende medicin (medicinaffald)
Tømte medicینگlas fra flydende medicin (restaffald)
Borosilikat (f.eks. laboratorieglass) (restaffald)

Faremærket hård plast

OM FAREMÆRKET HÅRD PLAST

Produkter mærkes med et faremærke, når indholdet kan være skadeligt at bruge, enten for personen selv eller for miljøet. Det er derfor altid vigtigt at forholde sig til, hvordan man håndterer produkter, der er mærket med faremærke. Det gælder også, når produktet er blevet til affald. Faremærkerne kan nemlig betyde både skærpede regler for, hvordan affaldet skal transporteres, og for hvordan det efterfølgende skal håndteres og behandles - også selvom emballagen er tom.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PLAST?

Hvis affaldet bliver sendt til et anlæg, der har den rigtige miljøgodkendelse og dermed kan håndtere affaldet korrekt, bliver plaste skåret i små stykker, vasket og er herefter klar til at blive genanvendt i nye produkter.

JA TAK

Tømte emballager med følgende faremærker må sorteres som hård faremærket plast:

Det kan f.eks. være:

- Rengøringsemballage
- Spritemballager
- Klorhexidin

NEJ TAK

Nogle produkter er så farlige, at de aldrig må sorteres til genanvendelse. Også selv om de er tømte. Det gælder emballage med de øvrige faremærker (farligt affald)

Emballager fra stoffer i emballagegruppe 1 (meget farlige stoffer). Tjek emballagegruppen i afsnit 14 i sikkerhedsdatabladet for produktet (farligt affald)

Ikke tømte faremærkede emballager (farligt affald)

MIX

Mix består af blød plast, hård plast, metal samt mad- og drikkekartoner. Denne kombinerede sortering er brugt i en række kommuner rundt om i landet. Derfor kan du måske genkende denne måde at sortere på? Når vi samler flere affaldstyper i den samme skraldespand, sparer vi plads. Og på steder, hvor vi ikke har så meget affald, undgår vi at skulle tømme næsten tomme skraldespande.

HVAD SKER DER MED INDSAMLEDE MIX?

Affaldet sendes til et sorteringsanlæg, der adskiller de forskellige affaldstyper. Plasten bliver sorteret fra, metallerne bliver sorteret i magnetiske og ikke-magnetiske metaller, og plasten bliver ved hjælp af NIR (nærinfrarød) scannere sorteret i flere forskellige plasttyper. Scannerne kan også sortere kartonerne fra. Herefter kan de forskellige materialer genanvendes og indgå i nye produkter.

INGEN BLOD

INGEN FLYDENDE MEDICIN

TØMT

JA TAK

Hård plast fra f.eks. tomme sterilvandsflasker og tomme sprøjter af plast der har indeholdt sterilt vand eller saltvand (uden kanyler)

Metalemballage fra f.eks. blisterpakker i ren metal og folieposer

Blød plast – både klar og farvet – fra f.eks. bobleplast, emballagen fra bleer og bind samt sterilindpakninger i ren plast

NEJ TAK

Engangshandsker (restaffald)

Metalinstrumenter

Stort, blød plast fra f.eks. vogn- og sengeovertræk (stor blød plast)

Faremærket hård plast

Beholdere, der har været flydende medicin i (restaffald)

Stor blød plast

OM BLØD PLAST

Plast er lavet af olie, og derfor sparer vi olie hver gang, vi genanvender plast. Desuden sparer vi den energi, der skulle have været brugt til at omdanne olien til plast.

Blød plast kaldes også for folie og anses i dag som et uundværligt produkt til blandt andet poser og sække. Blød plast adskiller sig fra hård plast i dets kemiske egenskaber, og det skal derfor sorteres for sig selv for at kunne genanvendes.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PLAST?

Plastfolie fylder meget og derfor komprimeres det, før det sendes afsted.

Plasten afsættes til en virksomhed, der neddeler og vasker plasten, og sorterer urenheder som f.eks. etiketter fra. Plasten omsmeltes og er herefter klar til at indgå i nye produkter.

RENT OG
TØRT

JA TAK

Linned- og vareovertræk
Senge- og madrasovertræk
Store stykker blød plast
Store stykker bobleplast og wrap (film)

NEJ TAK

Farvet, blød plast (mix)
Engangshandsker (restaffald)
Hård plast (mix)
Snore, reb, pakkeband og flamingo (restaffald)

OM ELEKTRONIK

I Region Midtjylland udskifter vi på årsbasis ca. 12.000 PC'ere! Dertil kommer ca. 6.000 skærme og en række andre elektroniske produkter.

Elektronik indeholder tungmetaller, der kan forurene miljøet, hvis det bortskaffes sammen med restaffald. Det er derfor vigtigt, at det sorteres korrekt. Dertil kommer, at en stor andel af det kasserede udstyr kan få nyt liv, hvis det behandles korrekt.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE ELEKTRONIK?

Bærbare PC'ere og mobiltelefoner dataslettes, repareres, renses og afsættes til genbrug. Medicoteknisk udstyr gennemgås og afsættes så vidt muligt til genbrug. Det elektronikudstyr, der ikke direkte kan genbruges, skilles ad i forskellige komponenter. Printplader indeholder f.eks. ædelmetaller som guld, sølv og platin, der kan genanvendes. Andre metaller som kobber og aluminium sorteres også fra, omsmeltes og indgår i produktionen af nye produkter. Farligt affald, f.eks. kviksølv, sendes til destruktionsanlæg.

JA TAK

Elektrisk måle- og analyseudstyr (medicoteknisk udstyr)

IT-udstyr

Kabler og ledninger

NEJ TAK

Batterier

Tonerpatroner

Pap og emballage fra elektronisk udstyr

Tekstiler

OM TEKSTILER

På hospitalerne er der et stort forbrug af uniformer, patienttøj, lagner mv. hver eneste dag. Derudover sker det, at patienter glemmer deres private tøj, som hospitalspersonalet derfor skal sende til hittegods.

HVAD SKER DER MED DE INDSAMLEDE TEKSTILER?

Alle tekstiler sendes til vaskeriet, hvor de sorteres, vaskes og tørres. Hovedparten kommer herefter retur til brug på hospitalerne igen. Hvis tekstilerne er slidte, har pletter eller er gået i stykker, repareres de så vidt muligt, hvormed deres levetid forlænges. De kasserede tekstiler, sorteres, vaskes og genbruges eller genanvendes. F.eks kan kasserede håndklæder syes om til vaskeklude.

JA TAK

Tekstiler, der er gået i stykker
Patienters glemte tøj (se først lokalordning for retningslinje om hittegods)

NEJ TAK

Tekstiler, der er meget forurenede (restaffald)
Afdødes private tøj fra kapellet

Batterier

BATTERIER

OM BATTERIER

Batterier er et lille lager af energi. Energien er lagret i de metaller, der er i batteriet. Nogle af metallerne er giftige, og derfor skal batterierne indsamles og behandles korrekt. Hvis batterier smides i restaffald kommer de til forbrænding, og de giftige metaller vil forurene slaggen (den rest der er tilbage efter forbrænding) og i den røg, der udledes fra affaldsenergianlægget.

HVAD SKER DER MED DE INDSAMLEDE BATTERIER?

Batterierne bliver efter indsamling sorteret. I de batterier, hvor der er metaller, som kan genanvendes, tages metallerne ud. De giftige metaller deponeres forsvarligt, så de ikke gør skade på miljøet.

JA TAK

Almindelige batterier f.eks AA, AAA, C, D, 9V

Litiumbatterier f.eks Li-ion, Li-po, LiFePo

Knapcellebatterier f.eks AG44, CR2032

Defekte genopladelige AA og AAA batterier

NEJ TAK

Elektronik

Termometre (elektronik)

Pennelygte (elektronik)

Akkumulatorer

OM MEDICIN

Medicin skal opbevares, så uvedkommende ikke kan få adgang til det. Det gælder også, når medicinen er blevet til affald.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE MEDICIN?

Medicinaffald er farligt affald og bliver destrueret på forsvarlig vis.

JA TAK

- Infusionsæt med rester af medicin
- Rester af fast og flydende medicin
- Datooverskredet medicin
- Kontrastvæske
- Medicinske cremer og plastre

NEJ TAK

- Gennemskyllede infusionsæt (restaffald)
- Tømte sprøjter fra flydende medicin (restaffald)
- Tømt medicinemballage fra fast medicin (glas eller mix)
- Tømte beholdere fra flydende medicin (restaffald)

OM KLINISK RISIKOAFFALD

Klinisk risikoaffald er defineret ved, at det ved direkte kontakt kan indebære en særlig risiko ved håndtering:

- Skærende og stikkende genstande, som har været brugt i patientpleje eller behandling.
- Smitteførende affald, som indeholder eller kan indeholde mikroorganismer fra diagnostik og behandling af patienter og fra forsøgsdyr.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE KLINISK RISIKOAFFALD?

Affaldet transporteres på forsvarlig vis til et forbrændingsanlæg, der er godkendt til at måtte modtage det. Her brændes affaldet ved meget høje temperaturer, hvormed det destrueres. Energien fra forbrændingen udnyttes til el og varme.

JA TAK

Affaldet skal både være smittende OG enten skærende eller stikkende

Undtaget herfra er visse typer af laboratorieaffald som f.eks.:

- Reagensglas, skår, laboratorieglasser der er forurenet med blod, pus eller væv
- Petriskåle, som indeholder levende bakterie-, virus eller svampekulturer
- Blodprøver
- Rester af levende vaccine

Cytostatikaforurenet affald dvs. handsker og lignende, der har været i direkte kontakt med cytostatika

NEJ TAK

Tømte hætteglas og ampuller

Medicinrester i sprøjter, drop mv. (medicinaffald)

Tømte medicinbeholdere fra fast medicin (glas eller hård plast)

Gennemskyllede infusions sæt (restaffald)

Tømte blodposer og urinposer (restaffald)

Sugeposer med absorptionsmiddel (restaffald)

Vævsaffald

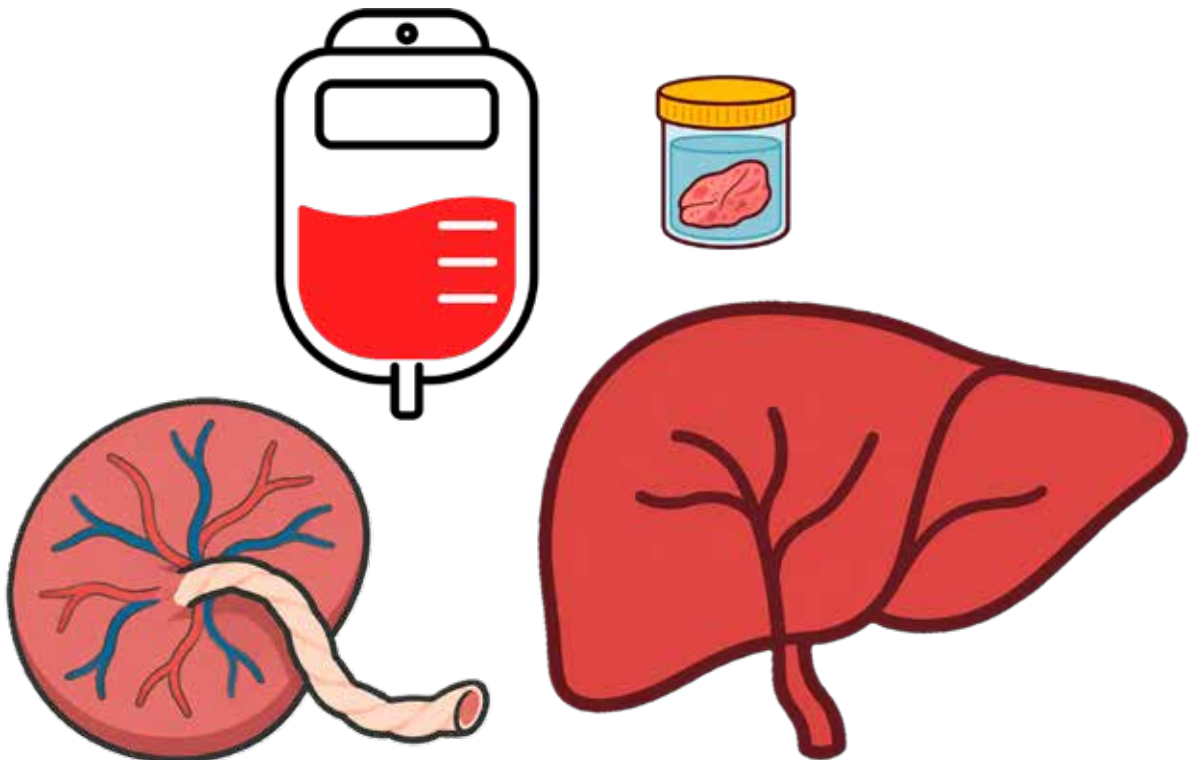

OM VÆVSAFFALD

Vævsaffald er alle genkendelige vævs- og legemsdele samt affald, hvor ugenkendelighed efter behandling kræves af etiske årsager. Det kan være stikkende, væskeholdigt eller smittende og udgør derfor en risiko ved håndtering. Vævsaffald skal derfor bortskaffes for sig i dertil egnede beholdere.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE VÆVSAFFALD

Affaldet transporteres på forsvarlig vis til et forbrændingsanlæg, der er godkendt til at måtte modtage det. Her brændes affaldet ved meget høje temperaturer, hvormed det destrueres. Energien fra forbrændingen udnyttes til el og varme.

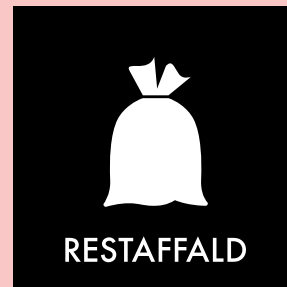
JA TAK

Moderkager
Organer
Afskårne legemsdele inkl. knogleholdige
Vævsprøver i formalin
Større mængder blod

NEJ TAK

Små ugenkendelige dele f.eks. vorter og tandkød
Sugeposer med absorptionsmiddel (restaffald)
Tømte blodposer og urinposer (restaffald)

Restaffald

OM RESTAFFALD

Restaffald er det affald, der er tilbage, når alt det andet affald er sorteret. I mange år har vi smidt hovedparten af det affald, vi producerer, til restaffald. Men rigtig meget af vores affald kan genanvendes, og i fremtiden vil der helt sikkert være endnu mere.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE RESTAFFALD?

Når affald sorteres som restaffald, sendes det til et forbrændingsanlæg, hvor energien udnyttes til el og varme. På forbrændingsanlægget renses røgen for miljøfremmede stoffer. Anlægget kan ikke rense alt, og derfor er det vigtigt, at vi sorterer f.eks. el-spærer og batterier fra til specialbehandling.

JA TAK

Gennemskyllede infusionssæt (studserne skal fæstnes så de ikke stikker hul i affaldssækken)

Stomiposer samt tømte urinposer og blodposer

Tømte medicinemballager fra flydende medicin

Masker af blød plast/gummi

Forbindinger, engangsafdækninger, servietter og bleer, hvor der er absorberet væsker

Meget urene tekstiler

Sæberester i original emballage uden faremærker

NEJ TAK

Genanvendeligt affald

Farligt affald herunder batterier og kemikalier

Større mængder blod, der ikke kan opsuges af affaldet i restaffaldssækken (vævsaffald)

Fortroligt materiale f.eks. glas med persondata eller patientarmbånd

Sæberester i original emballage med faremærker (farligt affald)

Tømt hård plastemballage med faremærker (faremærket hård plast eller farligt affald alt efter faremærker)

Affald fra køkkener

'Køkken' er områder, hvor der produceres mad.
Affaldet produceres, når vi udfører vores arbejde.

Hvor rent skal affaldet være?

AFFALD FRA KØKKEN

BLØD PLAST

HÅRD PLAST

METAL

MAD- & DRIKKE-
KARTONER

Plast/metal/mad- og drikkekartoner

Hvor rent skal affaldet være?

Dit emballageaffald skal være tømt for mad.

Pres eller skrab de sidste madder ud, så godt du kan. Når du har gjort det, er emballagen tømt.

Hvorfor?

Affaldet afleveres til et sorteringsanlæg, der sorterer de forskellige typer hver for sig.

Selvom hovedparten sorteres via et automatisk anlæg, er der også manuel sortering. Derfor skal vi sikre et godt arbejdsmiljø for de mennesker, der står med hænderne i affaldet - både mht. lugtgener og hygiejne.

Tip!

Fold eller pres dine mad- og drikkekartoner, så de fylder så lidt som muligt.

Skil det affald ad, du kan. Jo bedre du skiller affaldet ad - jo bedre kan det sorteres, og des mere kan genanvendes. Læg derfor dine bølter og bækker adskilt fra deres låg, eller riv plastfolien af din pålægsbakke.

Undgå også at samle eller presse affaldet ned i hinanden, f.eks. ved at presse posen fra rugbrødet ned i makrelåsen.

Papir

OM PAPIR

Papir består af cellulosefibre fra træ. Fibrene kan genanvendes, og derfor giver det god mening at sortere papir. Når vi genanvender papir, sparer vi derfor både energi og råstoffer i form af vand og træ.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PAPIR?

Papir bliver genanvendt til nye papirprodukter. Det indsamlede papir sendes til fabrikker, hvor man først opløser fibrene i papiret ved hjælp af vand. Den grødagtige masse kan laves til nye produkter som f.eks. toiletpapir og sågar nyt papir. Fortroligt papir makuleres, inden det sendes til genanvendelse.

RENT
OG TØRT

JA TAK

- Kontorpaper med eller uden clips og hæfteklammer
- Fortroligt papir
- Kuverter med eller uden rude
- Aviser og ugeblade
- Bøger med blødt omslag (paperbacks)

NEJ TAK

- Opskrifter der er spildt mad på (restaffald)
- Slagterpaper og bagepaper (restaffald)
- Plastomslag (genbrug eller blødt plast)
- Papirhåndklæder (restaffald)
- Ringbind og bøger med hårdt omslag (hardbacks) (genbrug eller restaffald)

Pap

PAP

OM PAP

Pap består af cellulosefibre fra træ. Fibrene kan genanvendes og derfor giver det god mening at sortere pap. Når vi genanvender pap, sparer vi derfor både energi og råstoffer i form af vand og træ.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PAP?

Pap bliver genanvendt til nye papprodukter. Det indsamlede pap sendes til fabrikker, hvor man først opløser fibrene i pappet ved hjælp af vand. Den grødagtige masse kan laves til nye produkter som f.eks. køkkenrullerør eller papkasser.

RENT
OG TØRT

JA TAK

Papør fra køkken- og toiletruller
Papemballage fra f.eks. sammenklappede papkasser
Emballagekarton

NEJ TAK

Mad- og drikkekartoner samt papkrus (restaffald)
Vådt eller beskidt pap (restaffald)
Papir

Glas

GLAS

OM GLAS

Glas er et naturprodukt, der består af sand, soda og kalk. Glas anvendes til utrolig mange formål på grund af glassets holdbarhed, tæthed og varmebestandighed. Genanvendelse af glas kræver mindre energi, end fremstilling af nyt glas og er dermed til gavn for miljøet.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE GLAS?

Glas kan genanvendes. Det knuses, vaskes og etiketter mv. sorteres fra. Herefter smeltes glasset om og bruges til fremstilling af blandt andet nyt emballageglas.

SKRABET
TOM

JA TAK

Glasflasker

Emballageglas fra f.eks. chilisovs (gerne uden låg)

Itugået glas

NEJ TAK

Ødelagt keramik

Ødelagt porcelæn (restaffald)

Glasflasker med pant (se lokal ordning)

Faremærket hård plast

OM FAREMÆRKET HÅRD PLAST

Produkter mærkes med et faremærke, når indholdet kan være skadeligt at bruge, enten for personen selv eller for miljøet. Det er derfor altid vigtigt at forholde sig til, hvordan man håndterer produkter, der er mærket med faremærke. Det gælder også, når produktet er blevet til affald. Faremærkerne kan nemlig betyde både skærpede regler for, hvordan affaldet skal transporteres, og for hvordan det efterfølgende skal håndteres og behandles - også selvom emballagen er tom.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PLAST?

Hvis affaldet bliver sendt til et anlæg, der har den rigtige miljøgodkendelse og dermed kan håndtere affaldet korrekt, bliver platen skåret i små stykker, vasket og er herefter klar til at blive genanvendt i nye produkter.

JA TAK

Tømte emballager med følgende faremærker må sorteres som hård faremærket plast:

Det kan f.eks. være:

- Rengøringsemballage
- Spritemballager

NEJ TAK

Nogle produkter er så farlige, at de aldrig må sorteres til genanvendelse. Også selv om de er tømte. Det gælder emballage med de øvrige faremærker (farligt affald)

Emballager fra stoffer i emballagegruppe 1 (meget farlige stoffer). Tjek emballagegruppen i afsnit 14 i sikkerhedsdatabladet for produktet (farligt affald)

Ikke tømte faremærkede emballager (farligt affald)

Mix

MIX

Mix består af blød plast, hård plast, metal samt mad- og drikkekartoner. Denne kombinerede sortering er brugt i en række kommuner rundt om i landet. Derfor kan du måske genkende denne måde at sortere på? Når vi samler flere affaldstyper i den samme skraldespand, sparer vi plads. Og på steder, hvor vi ikke har så meget affald, undgår vi at skulle tømme næsten tomme skraldespande.

HVAD SKER DER MED INDSAMLEDE MIX?

Affaldet sendes til et sorteringsanlæg, der adskiller de forskellige affaldstyper. Plasten bliver sorteret fra, metallerne bliver sorteret i magnetiske og ikke-magnetiske metaller, og plasten bliver ved hjælp af NIR (nærinfrarød) scannere sorteret i flere forskellige plasttyper. Scannerne kan også sortere kartonerne fra. Herefter kan de forskellige materialer genanvendes og indgå i nye produkter.

SKRABET
TOM

JA TAK

Tømte kartoner fra drikkevarer og mad fra f.eks. bønner, fond og saft

Blød plast fra f.eks. posen fra rugbrød, frosne grøntsager og müsli

Hård plast fra f.eks. dunke, bøtter og flasker fra mad- og drikkevarer

Embalagemetal fra f.eks. tømte dåser fra syltede agurker og flåede tomater

Stanniol, foliebakker, kapsler og låg

NEJ TAK

Emballager der ikke kan tømmes for madrester (restaffald)

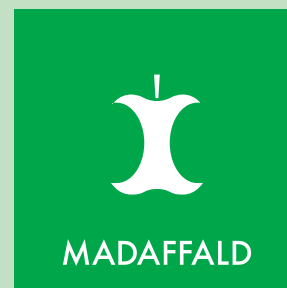
Kaffeposer med alufolie (restaffald)

Pap

Håndklædeark (restaffald)

Knive (metal)

Madaffald

OM MADAFFALD

I Danmark har vi et stort spild af mad. I dag udgør andelen af madaffald på hospitalerne næsten 20 % af restaffaldet*. Derfor kan vi både arbejde med at mindske vores madspild og med at genanvende det madaffald, vi ikke kan undgå at få. Madaffald har en høj kvalitet, og stort set al madaffald kan genanvendes. Det er derfor vigtigt, at vi sorterer mad til genanvendelse.

*Affaldsanalyse udført på AUH i september 2021

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE MADAFFALD?

Madaffaldet kværnes i en affaldskværn og der tilsættes vand, hvorved det bliver til biopulv. Biopulpen kan forgasses og blive til el og fjernvarme. Når biopulpen er afgasset, er der en rest tilbage. Denne rest er meget næringsrig og kan derfor anvendes som gødning på landbrugets marker. Den indeholder nemlig kvælstof, kalium og ikke mindst fosfor, som er en meget knap ressource.

JA TAK

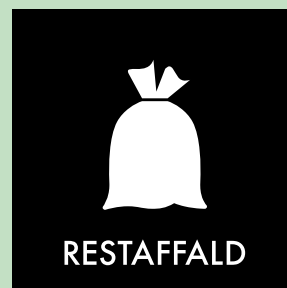
Fedt og sovs
Ost, øvrige mælkeprodukter, æg og æggeskaller
Kød, pålægsrester, fisk og skaldyr
Ris, pasta, brød og kager
Frukt og grønt

NEJ TAK

Servietter og køkkenrulle (restaffald)
Staniol (mix)
Plast- og metalemballage (mix)
Plastikposer
Engangshandsker (restaffald)

Restaffald

OM RESTAFFALD

Restaffald er det affald, der er tilbage, når alt det andet affald er sorteret. I mange år har vi smidt hovedparten af det affald, vi producerer, til restaffald. Men rigtig meget af vores affald kan genanvendes, og i fremtiden vil der helt sikkert være endnu mere.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE RESTAFFALD?

Når affald sorteres som restaffald, sendes det til et forbrændingsanlæg, hvor energien udnyttes til el og varme. På forbrændingsanlægget renses røgen for miljøfremmede stoffer. Anlægget kan ikke rense alt, og derfor er det vigtigt, at vi sorterer f.eks. el-sparepærer og batterier fra til specialbehandling.

JA TAK

Papirhåndklæder, slagterpapir, bagepapir samt snavset og vådt papir og pap

Engangshandsker

Emballage med madrester, chips- og kaffeposer med alufolie

Ødelagt porcelæn og flamingo

Renseservietter og sæberester i original emballage uden faremærker

NEJ TAK

Mademballage, der er skrabet tom (mix)

Glas

Kapsler og låg (mix)

Farligt affald herunder batterier og kemikalier

Sæberester i original emballage med faremærker (farligt affald eller faremærket hård plast)

Affald fra øvrige områder

(Kontorer, personalestuer, sengestuer, ankomsthaller og regionshuse mv.)

For området Øvrige gælder det, at det affald, der produceres, ligner det derhjemme, f.eks. når vi sorterer avisen til papir, makrelåsen til metal og yoghurtbøtten til plast. Der skabes den samme type affald på vores arbejdsplads, når vi f.eks. spiser vores madpakke, eller patienterne har læst deres avis.

Hvor rent skal affaldet være?

AFFALD FRA KONTORER, PERSONALESTUER, SENGESTUER, ANKOMSTHALLER, REGIONSHUSE MV.

Plast/metal/mad- og drikkekartoner

Hvor rent skal affaldet være?

Dit emballageaffald skal være tømt for mad.

Pres eller skrab de sidste madrester ud, så godt du kan. Når du har gjort det, er emballagen tømt.

Hvorfor?

Affaldet afleveres til et sorteringsanlæg, der sorterer de forskellige typer hver for sig.

Selvom hovedparten sorteres via et automatisk anlæg, er der også manuel sortering. Derfor skal vi sikre et godt arbejdsmiljø for de mennesker, der står med hænderne i affaldet - både mht. lugtgener og hygiejne.

Tip!

Fold eller pres dine mad- og drikkekartoner, så de fylder så lidt som muligt.

Skil det affald ad, du kan. Jo bedre du skiller affaldet ad – jo bedre kan det sorteres, og des mere kan genanvendes. Læg derfor dine bølter og bakker adskilt fra deres låg, eller riv plastfolien af din pålægsbakke.

Undgå også at samle eller presse affaldet ned i hinanden, f.eks. ved at presse posen fra rugbrødet ned i makrelåsen.

Papir

OM PAPIR

Papir består af cellulosefibre fra træ. Fibrene kan genanvendes og derfor giver det god mening at sortere papir. Når vi genanvender papir, sparer vi derfor både energi og råstoffer i form af vand og træ.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PAPIR?

Papir bliver genanvendt til nye papirprodukter. Det indsamlede papir sendes til fabrikker, hvor man først opløser fibrene i papiret ved hjælp af vand. Den grødagtige masse kan laves til nye produkter som f.eks. toilet-papir og sågar nyt papir. Fortroligt papir makuleres, inden det sendes til genanvendelse.

RENT
OG TØRT

JA TAK

Kontor-papir med eller uden clips og hæfteklammer
Fortroligt papir
Kuverter med eller uden rude
Aviser og ugeblade
Bøger med blødt omslag (paperbacks)

NEJ TAK

Servietter og køkkenrulle (restaffald)
Papir med madrester f.eks. servietter (restaffald)
Plastomslag (genbrug eller blød plast)
Gavepapir (restaffald)
Ringbind og bøger med hårdt omslag (hardbacks) (genbrug eller restaffald)

Pap

PAP

OM PAP

Pap består af cellulosefibre fra træ. Fibrene kan genanvendes og derfor giver det god mening at sortere pap. Når vi genanvender pap, sparer vi derfor både energi og råstoffer i form af vand og træ.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PAP?

Pap bliver genanvendt til nye papprodukter. Det indsamlede pap sendes til fabrikker, hvor man først opløser fibrene i pappet ved hjælp af vand. Den grødagtige masse kan laves til nye produkter som f.eks. køkkenrullerør eller papkasser.

RENT
OG TØRT

JA TAK

Papemballage fra f.eks. sammenklappede papkasser

Emballagekarton

Kartonark

NEJ TAK

Mad- og drikkekartoner samt papkrus (restaffald)

Vådt eller beskidt pap (restaffald)

Papir

Glas

GLAS

OM GLAS

Glas er et naturprodukt, der består af sand, soda og kalk. Glas anvendes til utrolig mange formål på grund af glassets holdbarhed, tæthed og varmebestandighed. Genanvendelse af glas kræver mindre energi end fremstilling af nyt glas og er dermed til gavn for miljøet.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE GLAS?

Glas kan genanvendes. Det knuses, vaskes og etiketter mv. sorteres fra. Herefter smeltes glasset om og bruges til fremstilling af blandt andet nyt emballageglas.

SKARBET
TOM

JA TAK

Glasflasker

Emballageglas fra f.eks. syltetøj og rødbeder (gerne uden låg)

Itugået glas

NEJ TAK

Ødelagt keramik

Ødelagt porcelæn (restaffald)

Glasflasker med pant (se lokal ordning)

Mix

OM MIX

Mix består af blød plast, hård plast, metal samt mad- og drikkekartoner. Denne kombinerede sortering er brugt i en række kommuner rundt om i landet. Derfor kan du måske genkende denne måde at sortere på? Når vi samler flere affaldstyper i den samme skraldespand, sparer vi plads. Og på steder, hvor vi ikke har så meget affald, undgår vi at skulle tømme næsten tomme skraldespande.

HVAD SKER DER MED INDSAMLET MIX?

Affaldet sendes til et sorteringsanlæg, der adskiller de forskellige affaldstyper. Plasten bliver sorteret fra, metallerne bliver sorteret i magnetiske og ikke-magnetiske metaller, og plasten bliver ved hjælp af NIR (nærinfrarød) scannere sorteret i flere forskellige plasttyper. Scannerne kan også sortere kartonerne fra. Herefter kan de forskellige materialer genanvendes og indgå i nye produkter.

SKRABET TOM

JA TAK

Tømte kartoner fra drikkevarer og mad fra f.eks. yoghurt, mælk og juice

Blød plast fra f.eks. posen fra rugbrød og müsli.

Hård plast fra f.eks. dunke, bøtter og flasker fra mad- og drikkevarer

Metaldåser fra f.eks. makrel og nødder

Stanniol

NEJ TAK

Emballager der ikke kan tømmes for madrester (restaffald)

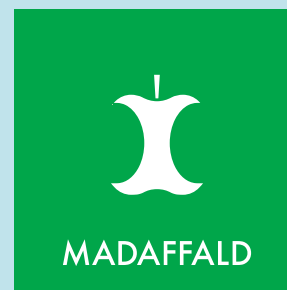
Servietter (restaffald)

Pap

Kaffeposer med alufolie (restaffald)

Knive (metal)

Madaffald

OM MADAFFALD

I Danmark har vi et stort spild af mad. I dag udgør andelen af madaffald på hopitalerne næsten 20 % af restaffaldet*. Derfor kan vi både arbejde med at mindske vores madspild og med at genanvende det madaffald, vi ikke kan undgå at få. Madaffald har en høj kvalitet, og stort set al madaffald kan genanvendes. Det er derfor vigtigt, at vi sorterer mad til genanvendelse.

*Affaldsanalyse udført på AUH i september 2021

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE MADAFFALD?

Madaffaldet kværnes i en affaldskværn og der tilsættes vand, hvorved det bliver til biopulp. Biopulpen kan forgasses og blive til el og fjernvarme. Når biopulpen er afgasset, er der en rest tilbage. Denne rest er meget næringsrig og kan derfor anvendes som gødning på landbrugets marker. Den indeholder nemlig kvælstof, kalium og ikke mindst fosfor, som er en meget knap ressource.

JA TAK

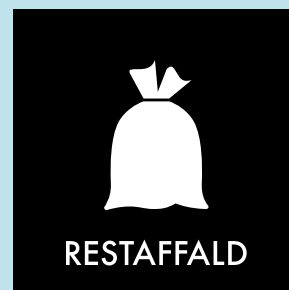
Kaffefiltre og teposer
Madaffald
Blomsterbuketter
Æggeskaller

NEJ TAK

Servietter og køkkenrulle (restaffald)
Komposterbare engangskrus (restaffald)
Potteplanter (restaffald)
Madpapir (restaffald)

Restaffald

OM RESTAFFALD

Restaffald er det affald, der er tilbage, når alt det andet affald er sorteret. I mange år har vi smidt hovedparten af det affald, vi producerer, til restaffald. Men rigtig meget af vores affald kan genanvendes, og i fremtiden vil der helt sikkert være endnu mere.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE RESTAFFALD?

Når affald sorteres som restaffald, sendes det til et forbrændingsanlæg, hvor energien udnyttes til el og varme. På forbrændingsanlægget renses røgen for miljøfremmede stoffer. Anlægget kan ikke rense alt, og derfor er det vigtigt, at vi sorterer f.eks. el-sparepærer og batterier fra til specialbehandling.

JA TAK

Emballage med madrester samt mad- og mellemlægspapir

Papirhåndklæder, servietter og renseservietter

Snavset og vådt papir og pap

Chips- og kaffeposer med alufolie

NEJ TAK

Mademballage, der er skrabet tom (mix)

Glas

Kapsler og låg (mix)

Farligt affald herunder batterier og kemikalier

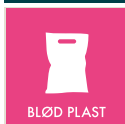
Affald fra teknisk afdeling

'Teknisk' er teknisk afdeling, varemottagelse, lager og medikoteknik. Affaldet produceres, når vi udfører vores arbejde, f.eks. reovering af et lokale.

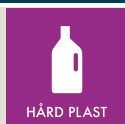

Hvor rent skal affaldet være?

AFFALD FRA KLINIKKEN

BLØD PLAST

HÅRD PLAST

METAL

Blød plast Hård plast Metal

Hvor rent skal affaldet være?

Der må ikke være synligt blod.

Emballagerne skal være tømte. Emballagen er tom, når der ikke kommer noget ud, når man vender den på hovedet.

Hvorfor?

Både metal, hård og blød plast kan sorteres og oparbejdes til genanvendelse. Men vi skal sikre, at vi overholder de regler, der er gældende, når affaldet skal transporteres og hos de aftagere, der modtager affaldet.

Tip!

Der må gerne være etiketter på affaldet (uden patientfølsomme oplysninger).

Emballager i glas eller plast fra fast medicin til genanvendelse.
Emballager til genanvendelse, der har indeholdt modermælk.

Affald med synligt blod.
Affald, der har været i direkte berøring med cytostatika.
Emballage, der har indeholdt flydende medicin.

Papir

OM PAPIR

Papir består af cellulosefibre fra træ. Fibrene kan genvendes og derfor giver det god mening at sortere papir. Når vi genvender papir, sparer vi derfor både energi og råstoffer i form af vand og træ.

RENT
OG TØRT

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PAPIR?

Papir bliver genvendt til nye papirprodukter. Det indsamlede papir sendes til fabrikker, hvor man først opløser fibrene i papiret ved hjælp af vand. Den grødagtige masse kan laves til nye produkter som f.eks. toiletpapir og sågar nyt papir. Fortroligt papir makuleres, inden det sendes til genvendelse.

JA TAK

Kontorpapir med eller uden clips og hæfteklamme
Fortroligt papir
Kuverter med eller uden rude
Aviser, ugeblade og bøger med blødt omslag

NEJ TAK

Papirhåndklæder (restaffald)
Plastomslag (genbrug eller blød plast)
Ringbind (genbrug eller restaffald)
Bøger med hårdt omslag (hardbacks) (restaffald)

Pap

PAP

OM PAP

Pap består af cellulosefibre fra træ. Fibrene kan genanvendes og derfor giver det god mening at sortere pap. Når vi genanvender pap, sparer vi derfor både energi og råstoffer i form af vand og træ.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PAP?

Pap bliver genanvendt til nye papprodukter. Det indsamlede pap sendes til fabrikker, hvor man først opløser fibrene i pappet ved hjælp af vand. Den grødagtige masse kan laves til nye produkter som f.eks. køkkenruller eller papkasser.

RENT
OG TØRT

JÅ TAK

Papemballage fra f.eks. sammenklappede papkasser

Kartonemballage

Store stykker pap

NEJ TAK

Vådt eller beskidt pap (restaffald)

Papir

Flamingo

Glas

GLAS

OM GLAS

Glas er et naturprodukt, der består af sand, soda og kalk. Glas anvendes til utrolig mange formål på grund af glassets holdbarhed, tæthed og varmebestandighed. Genanvendelse af glas kræver mindre energi, end fremstilling af nyt glas og er dermed til gavn for miljøet.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE GLAS?

Glas kan genanvendes. Det knuses, vaskes og etiketter mv. sorteres fra. Herefter smeltes glasset om og bruges til fremstilling af blandt andet nyt emballageglas.

TØMT

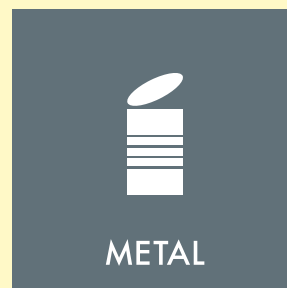
JA TAK

Emballageglas
Glasflasker
Itugået glas

NEJ TAK

Borosilikat (f.eks. ildfast glas) (deponi)
Spejle
Planglas

Metal

OM METAL

Jern og andre metaller hentes op fra undergrunden. Metallerne i naturen er ofte bundet sammen med andre stoffer, og de skal derfor udvindes af jorden, inden de kan bruges. Det koster både energi og kemikalier, og derfor skåner vi miljøet, samtidig med at vi sparer ressourcer, når metallerne kan bruges igen.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE METAL?

Metal kan genavendes igen og igen, uden at kvaliteten falder.

De indsamlede metaller kommer til en skrotvirk-somhed, der kan dele emnerne i små dele. Herefter sorteres de i magnetiske og ikke-magnetiske dele. De sorterede metaller sendes videre til fabrikker, der smelter dem om, og de er nu klar til at blive brugt igen.

JA TAK

Søm, skruer og beslag

Metalrør

Armaturer og metalrør

NEJ TAK

Elektronik

Spraydåser (farligt affald)

Bly (farligt affald)

Faremærket hård plast

OM FAREMÆRKET HÅRD PLAST

Produkter mærkes med et faremærke, når indholdet kan være skadeligt at bruge, enten for personen selv eller for miljøet. Det er derfor altid vigtigt at forholde sig til, hvordan man håndterer produkter, der er mærket med faremærke. Det gælder også, når produktet er blevet til affald. Faremærkerne kan nemlig betyde både skærpede regler for, hvordan affaldet skal transporteres, og for hvordan det efterfølgende skal håndteres og behandles - også selvom emballagen er tom.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PLAST?

Plasten afsættes til en virksomhed, der er godkendt til at måtte behandle faremærket plast. Her bliver den skåret i små stykker, vasket og urenheder sorteres fra. Plasten omsmeltes og er herefter klar til at indgå i nye produkter.

JA TAK

Tømte emballager med følgende faremærker må sorteres som hård faremærket plast:

Det kan f.eks. være:

- Rengøringsemballage
- Spritemballager
- Klorhexidin

NEJ TAK

Nogle produkter er så farlige, at de aldrig må sorteres til genanvendelse. Også selv om de er tømte. Det gælder emballage med de øvrige faremærker (farligt affald)

Emballager fra stoffer i emballagegruppe 1 (meget farlige stoffer). Tjek emballagegruppen i afsnit 14 i sikkerhedsdatabladet for produktet (farligt affald)

Ikke tømte faremærkede emballager (farligt affald)

Mix

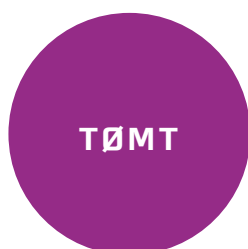

MIX

Mix består af blød plast, hård plast, metal samt mad- og drikkekartoner. Denne kombinerede sortering er brugt i en række kommuner rundt om i landet. Derfor kan du måske genkende denne måde at sortere på? Når vi samler flere affaldstyper i den samme skraldespand, sparer vi plads. Og på steder, hvor vi ikke har så meget affald, undgår vi at skulle tømme næsten tomme skraldespande.

HVAD SKER DER MED INDSAMLEDE MIX?

Affaldet sendes til et sorteringsanlæg, der adskiller de forskellige affaldstyper. Plasten bliver sorteret fra, metallerne bliver sorteret i magnetiske og ikke-magnetiske metaller, og plasten bliver ved hjælp af NIR (nærinfrarød) scannere sorteret i flere forskellige plasttyper. Scannerne kan også sortere kartonerne fra. Herefter kan de forskellige materialer genanvendes og indgå i nye produkter.

JÅ TAK

Metalemballage

Mindre stykker farvet og klar blød plast

Hård plast f.eks. tømte plastdunke uden fremærker

NEJ TAK

Flamingo (restaffald)

Søm, skruer og metal (metal)

Snore, reb og pakkeband (restaffald)

Stor blød plast

OM BLØD PLAST

Plast er lavet af olie, og derfor sparer vi olie hver gang, vi genanvender plast. Desuden sparer vi den energi, der skulle have været brugt til at omdanne olien til plast.

Blød plast kaldes også for folie og anses i dag som et uundværligt produkt til blandt andet poser og sække. Blød plast adskiller sig fra hård plast i dets kemiske egenskaber, og det skal derfor sorteres for sig selv for at kunne genanvendes.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE PLAST?

Plastfolie fylder meget og derfor komprimeres det, før det sendes afsted.

Plasten afsættes til en virksomhed, der neddelser og vasker plasten, og sorterer urenheder som f.eks. etiketter fra. Plasten omsmeltes og er herefter klar til at indgå i nye produkter.

RENT OG
TØRT

JA TAK

Linned- og vareovertræk
Senge- og madrasovertæk
Store stykker blød plast
Store stykker bobleplast og wrap (film)

NEJ TAK

Farvet, blød plast (mix)
Engangshandsker (restaffald)
Hård plast (mix)
Snore, reb, pakkeband og flamingo (restaffald)

OM ELEKTRONIK

I Region Midtjylland udskifter vi på årsbasis ca. 12.000 PC'ere! Dertil kommer ca. 6.000 skærme og en række andre elektroniske produkter.

Elektronik indeholder tungmetaller, der kan forurene miljøet, hvis det sendes sammen med restaffaldet. Det er derfor vigtigt, at det sorteres korrekt. Dertil kommer, at en stor andel af det kasserede udstyr kan få nyt liv, hvis det behandles korrekt.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE ELEKTRONIK?

Bærbare PC'ere og mobiltelefoner dataslettes, repareres, renses og afsættes til genbrug. Medicoteknisk udstyr gennemgås og afsættes så vidt muligt til genbrug. Det elektronikudstyr, der ikke direkte kan genbruges, skilles ad i forskellige komponenter. Printplader indeholder f.eks. ædelmetaller som guld, sølv og platin, der kan genanvendes. Andre metaller som kobber og aluminium sorteres også fra, omsmeltes og indgår i produktionen af nye produkter. Farligt affald, f.eks. kviksølv, sendes til destruktionsanlæg.

JA TAK

Elektrisk måle- og analyseudstyr (medicoteknisk udstyr)

IT-udstyr og skærme

Kabler og ledninger

NEJ TAK

Batterier

Tonerpatroner

Pap og emballage fra elektronisk udstyr

OM TRÆ

Træaffald opstår f.eks. i forbindelse med renovering. Når vi genanvender træet, forbliver CO₂ bundet i træet, mens det frigives, hvis vi brænder det. Derfor skåner vi miljøet, når vi genanvender træ.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE TRÆ?

Genbrugstræ kan bruges til spånpladeproduktion. Træet deles i små stykker og urenheder som søm og beslag sorteres fra. Herefter blandes træspånerne med lim og presses sammen ved et højt tryk og høj temperatur.

JA TAK

Malet rent træ
Rent træ med skruer eller søm
Træmøbler uden polstring

NEJ TAK

Trykimprægneret træ
Træ med råd eller mug
Polstring eller tekstil fra træmøbler

Haveaffald

OM HAVEAFFALD

Rundt om vores hospitaler og andre ejendomme er der store arealer med græs, træer og buske. Når arealerne vedligeholdes, opstår der affald i form af grene, blade og ukrudt. Når affaldet sorteres korrekt, kan det udnyttes, så der både dannes energi og gødning.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE HAVEAFFALD?

Haveaffald sorteres i en hård og en blød del. Den hårde del består af større grene. Grene bliver fliset og udnyttet til brændsel på et energianlæg. Den bløde del består f.eks. af græsafklip, blade og visne blomster. Den kan komposteres og efterfølgende blive til værdifuld gødning.

JA TAK

Græs, ukrudt og nedfaldsfrugt
Hækafklip og smågrene
Blade og blomster

NEJ TAK

Bjørneklo
Sand, jord og gadeopfej
Sten

Farligt affald

OM FARLIGT AFFALD

Farligt affald er affald, der udviser farlige egenskaber pga. dets indhold af farlige stoffer. Affaldet kan f.eks. være sundhedsfarligt, skadeligt for miljøet, brandfarligt, ætsende eller giftigt.

Virksomheder, der frembringer farligt affald, skal sikre, at det farlige affald er forsvarligt emballeret, mærket og opbevaret, så det ikke forurener jord og grundvand.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE FARLIGE AFFALD?

Det farlige affald afhentes af en virksomhed med specialkompetencer til at håndtere denne type affald. De sørger for, at det bliver sorteret og sendt videre til forskellig behandling, afhængig af hvad det er for en type farligt affald.

Noget kan brændes i specialovne ved meget høje temperaturer, der sikrer destruktion af giftige stoffer. Andet udsættes for en kemisk behandling og kan derefter genanvendes. Endelig deponeres en del af det farlige affald, så det ikke udgør en fare for miljøet.

JA TAK

Kemikalier
Kviksølv og kviksølvtermometre
Sprit- og sæberester i original emballage med faremærker
Spraydåser og mindre trykflasker
Elpærer og andre lyskilder

NEJ TAK

Klinisk risikoaffald
Tømte plastemballager, der kan gå til genanvendelse, f.eks. spritemballage (faremærket hård plast)
Sæberester i original emballage uden faremærker (restaffald)

Batterier

BATTERIER

OM BATTERIER

Batterier er et lille lager af energi. Energien er lagret i de metaller, der er i batteriet. Nogle af metallerne er giftige, og derfor skal batterierne indsamles og behandles korrekt. Hvis batterier smides i restaffald kommer de til forbrænding, og de giftige metaller vil forurene slaggen (den rest der er tilbage efter forbrænding) og i den røg, der udledes fra affaldsenergianlægget.

HVAD SKER DER MED DE INDSAMLEDE BATTERIER?

Batterierne bliver efter indsamling sorteret. I de batterier hvor der er metaller, som kan genanvendes, tages metallerne ud. De giftige metaller deponeres forsvarligt, så de ikke gør skade på miljøet.

JA TAK

Almindelige batterier f.eks AA, AAA, C, D, 9V

Litiumbatterier f.eks Li-ion, Li-po, LiFePo

Knapcellebatterier f.eks AG44, CR2032

Defekte genopladelige AA og AAA batterier

NEJ TAK

Elektronik

Termometre (elektronik)

Pennelygte (elektronik)

Akkumulatorer

Restaffald

OM RESTAFFALD

Restaffald er det affald, der er tilbage, når alt det andet affald er sorteret. I mange år har vi smidt hovedparten af det affald, vi producerer, til restaffald. Men rigtig meget af vores affald kan genanvendes, og i fremtiden vil der helt sikkert være endnu mere.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE RESTAFFALD?

Når affald sorteres som restaffald, sendes det til et forbrændingsanlæg, hvor energien udnyttes til el og varme. På forbrændingsanlægget renses røgen for miljøfremmede stoffer. Anlægget kan ikke rense alt, og derfor er det vigtigt, at vi sorterer f.eks. el-sparepærer og batterier fra til specialbehandling.

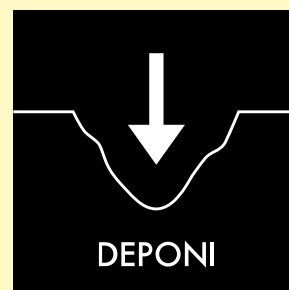
JÅ TAK

- Små stykker flamingo
- Sæberester i original emballage uden faremærker
- Renseservietter
- Gavepapir
- Ødelagt porcelæn

NEJ TAK

- Genanvendeligt affald
- Pap
- Træ
- Farligt affald herunder batterier og kemikalier
- Sæberester i original emballage med faremærker (faremærket hård plast eller farligt affald alt efter faremærker)

Deponi

OM DEPONI

Deponi er det affald, der hverken kan genanvendes eller energiudnyttes ved forbrænding. Det er derfor kun nogle meget få affaldsemner, der skal deponeres.

HVAD SKER DER MED DET INDSAMLEDE DEPONI?

Deponi bliver gravet ned. Et deponi er opbygget af en fast membran i bunden. Affaldet lægges ovenpå og på den måde sikres det, at der ikke udvaskes miljøskadelige stoffer til natur og grundvand.

JA TAK

Trykimprægneret træ
Blød PVC
Glaserede fliser, klinker og tegl
Sanitet
Gadeopfej

NEJ TAK

Gips
Murbrokker
Ubehandlet træ
Vinduesglas
Asbest

Tak fordi du sorterer!

Planen er udarbejdet af:

Anne Riis, Projektleder, Center for Bæredygtige Hospitaler med hjælp fra:
Tine Marie Andersen, Projektleder, Center for Bæredygtige Hospitaler
Maria Gaden, Centerleder, Center for Bæredygtige Hospitaler
Malene Teilmann Sørensen, Bæredygtighedskonsulent, Center for Bæredygtige Hospitaler
Charlotte Veien, Udviklingskonsulent, Center for Bæredygtige Hospitaler
Hans-Jakob Larsen, Sikkerhedsrådgiver, Fysisk Arbejds miljø
Martin Sundbæk Johansen, Bæredygtighedskonsulent, RHG
Allan Romvig Jensen, Logistikkoordinator, RHG
Emilie Miles, Logistikkoordinator, RHG
Mikael Elsborg, Bæredygtighedskonsulent, RHH
Sanne Cecilie Lindhardt, Bæredygtighedskonsulent, RHH
Majbrit Brink Strøh, Bæredygtighedskonsulent, HEM
Poul-Erik Hebsgaard, Koordinator, HEM
Tine Rolapp, Bæredygtighedskonsulent, RRA
Johnny Søgaard, Sektionsleder, Serviceafdelingen, RRA
Karin Nedergaard Jakobsen, Bæredygtighedskonsulent, AUH
Thomas Dejbjerg Pedersen, Miljøkoordinator, AUH
Lars Bo Østergaard Hansen, Miljøkoordinator, AUH
Carsten Olsen, Konsulent/Koordinator, Forsyning og Service, AUH
Cynthia Ann Hansen, Bæredygtighedskoordinator, Psykiatrien
Susanne Backer, Specialkonsulent, Indkøb og Medicoteknik
Klaus Bergulf, Seniorrådgiver, Indkøb og Medicoteknik
Sarafina Liv Taudal Andersen, Bæredygtighedskonsulent, midtVask
Bente Vivian Jeppesen, Leder, Bæredygtighed og Kunder, midtVask

Samt personale fra alle regionens hospitaler.

Spørgsmål?

Spørgsmål og input er altid velkomne.

Kontakt os: Center for Bæredygtige Hospitaler (CfBH) eller
bæredygtighedskonsulenten/miljøkoordinatoren på din enhed.

VORES VERDEN
VORES ANSVAR